

भञ्ज्याङ

राष्ट्रिय दैनिक

BHANJYANG NATIONAL DAILY

वर्ष ४० अंक १४५

२०७८ असोज १० गते आइतबार, नेपाल सम्वत् १९४१ September 26, 2021

पृष्ठ ४

मूल्य : रु. ५/-

कांग्रेसको गाउँ/नगर अधिवेशन : तनहुँमा तीनमा सर्वसम्मत, सात पालिकामा निर्वाचनबाट सभापति चयन

भञ्ज्याङ समाचारदाता/दमौली

नेपाली कांग्रेसको १४औँ महाधिवेशन अन्तर्गत पूर्व निर्धारित मितिअनुसार वडा अधिवेशन सम्पन्न भएका जिल्लामा शनिबारदेखि गाउँ/नगर अधिवेशन

तनहुँको १० वटा पालिकामा शनिबार गाउँ/नगर अधिवेशन सम्पन्न गरिएको छ । जिल्लाका १० वटा पालिका मध्ये तीन वटा पालिकाका सभापतिहरू सर्वसम्मत चयन गरिएको छ । शुक्लागण्डकी नगर सभापतिमा गोपिबहादुर गुरुङ,

नगरपालिकामा भने सभापति तथा अन्य पदका लागि निर्वाचन भएको छ ।

निर्वाचनबाट बन्दिपुर गाउँ सभापतिमा कर्णबहादुर खत्रीले ६७ मत प्राप्त गरी निर्वाचित भएका छन् भने उनका प्रतिस्पर्धी वैश

प्रतिस्पर्धी विनोद खनाललाई पराजित गर्दै घिमिरे सभापतिमा विजयी भएका हुन् । सभापति पदमा विजयी घिमिरेले १०९ मत ल्याउँदा प्रतिस्पर्धी खनालले ३९ मत ल्याए । यसैगरी, उपसभापतिमा चिनीमाया थापा र पुष्पराज खनाल विजयी भएका छन् । गाउँ सचिवमा गौरवराज राना र सुन्दरमणि अधिकारी विजयी भएका छन् । गाउँ सहसचिवमा श्रीमद्र आचार्य र सुरज थापा विजयी भएका छन् ।

त्यस्तै, भानु नगरसभापतिमा राम कुमार श्रेष्ठ १३९ मत प्राप्त गरी निर्वाचित भएका छन् । उनका प्रतिस्पर्धी नवीनराज दाहालले १२५ मत प्राप्त गरेका थिए । २७५ कुल मत मध्ये २७१ मत खसेको निर्वाचन समितिले जनाएको छ । नगर उपसभापतिमा राजन श्रेष्ठ १५३ मत र लक्ष्मी श्रीराज भण्डारीले १८० मत प्राप्त गरी विजयी भएका छन् । नगर सचिवमा दिपेन्द्र अधिकारीले १२६, सिताराम बानियाँले १३६ मत प्राप्त गरी विजयी भएका छन् भने नगर

सहसचिवमा नवीन रानाभाटले १२६ मत र सुदिप केसीले १५७ मत प्राप्त गरी विजयी भएका छन् । त्यस्तै, सबैको चासो र चर्चाको विषय बनेको व्यास नगर सभापतिमा सूर्यचन्द्र हडुखले र डम्बर अधिकारी बीच चुनावी प्रतिस्पर्धा भएको छ । यो समाचार तयार

बौकी दोश्रो पेजमा

नेपाली कांग्रेसको १४औँ महाधिवेशन अन्तर्गत शनिबार तनहुँको व्यास नगरपालिकाको अधिवेशनका लागि टाँस गरिएको मतदाता नामावली हेर्दै कार्यकर्ता ।

शुरु भएको छ । कांग्रेसले हालसम्म ६४ जिल्लामा वडा अधिवेशन सम्पन्न गरिसकेको छ । पार्टीको केन्द्रीय निर्वाचन समितिका अनुसार वडा अधिवेशन भई अन्तिम मत परिणाम प्राप्त भएका अधिकांश जिल्लामा शनिबारदेखि गाउँ/नगर अधिवेशन सुरु भएको छ । निर्वाचन तालिका अनुसार

देवघाट गाउँ सभापतिमा तीलबहादुर थापा र घिरिङ गाउँ सभापतिमा यमबहादुर थापा सर्वसम्मत चयन भएको तनहुँका पार्टी सचिव विश्व बास्तोलाले जानकारी गराए ।

त्यस्तै, जिल्लाको बन्दिपुर गाउँपालिका, आँबुखैरेनी गाउँपालिका, भानु नगरपालिका, म्याग्दे गाउँपालिका र व्यास

गुरुङले ४५ मत प्राप्त गरी पराजित भएका छन् । एक मत बदर भएको बताइएको छ । त्यस्तै, आँबुखैरेनी गाउँ सभापतिमा ५६ मत प्राप्त गरी विष्णु पन्त विजयी भएका छन् भने उनका प्रतिस्पर्धी प्रितम गुरुङले ४९ मत प्राप्त गरेका थिए ।

म्याग्दे गाउँसभापतिमा रामभक्त घिमिरे विजयी भएका छन् ।

विभाजन होइन, बढार्नुपर्ने कसिंंगार हावाले उडाएको हो : नेता गुरुङ

भञ्ज्याङ समाचारदाता/दुलेगौडा

नेकपा एमालेका स्थायी कमिटी सदस्य किरण गुरुङले एमाले विभाजित नभएको दोहोर्‍याएका छन् । नेता गुरुङले पार्टीबाट कुचोले बढार्नु पर्ने कसिंंगार हावाले उडाएर लगेको टिप्पणी गरेका छन् । नेकपा एमाले शुक्लागण्डकी नगर कमिटीले शनिबार दुलेगौडामा आयोजना गरेको नगरस्तरीय कार्यकर्ता भेलालाई सम्बोधन गर्दै नेता गुरुङले पार्टी विभाजन भयो भनेर दुःख मान्नु

बामदेव सबैको योगदान छ, तपाईं हामी सबै मिलेर बनाएका हौं, उनले भने, किरण गुरुङका कारण, मुक्ति तिम्सिना, केदार सिग्देल वा केपी ओलीका कारण पार्टी छोड्ने होइन, एमाले हामीले बनाएका हौं । जसले विचारको नेतृत्व गर्छ ।

भेलामा संविधान सभा सदस्य टुकराज सिग्देलले पदका लागि माधव नेपालले पार्टी विभाजन गरेको आरोप लगाए । राष्ट्र जनताका लागि धोका हुने गरी गरेको पार्टी विभाजनले माधव

पर्ने कुनै कारण नभएको बताए । पार्टी विभाजन भएकै होइन, जे हुन्छ ठिक हुन्छ, कुचोले बढार्नु पर्ने कसिंंगार हावाले उडाएर लगेको अब शक्ति बढुले अगाडी बढ्नुपर्छ, उनले भने, 'एमाले खहरे खोला होइन, यो पार्टी सेतीनदी जस्तै हो, कहिल्यै सुक्दैन, अब त भन्नु एमाले शुद्ध र संगठित भएको छ । एमालेका कार्यकर्ताहरू हौंसीहौंसी अगाडी बढ्ने दिन आएको छ । पार्टीमा देखिएको पिलो निचोर्दा पिपसंगै केही रगत गएपनि त्यो रगत पुगिँ भनेर नेता गुरुङले इमान्दार नेता कार्यकर्ताहरू पुनः एमालेमा फिर्किएर आउने दाबी गरे । उनले माधव नेपाल गलति सच्याएर आए पार्टीमा स्वागत गर्न तयार रहेको समेत बताए ।

खचाखच भरिएको भेलालाई सम्बोधन गर्दै नेता गुरुङले कुनै व्यक्तिको कारण पार्टी नछोड्न कार्यकर्तालाई निर्देशन दिए । 'यो पार्टीमा माधव, फलनाथ, केपी,

नेपाललाई इतिहासले जवाफ दिने उनको भनाई थियो । उनले एमाले छाडेर माधव नेपालको एकिकृत समाजवादी पार्टीमा गएकप्रति नेता कृष्णकुमार श्रेष्ठ किसानलाई प्रश्न गर्दै भने तपाईं त्यता किन जानु भएको हो ? जनताका लागि कि निजी स्वार्थका लागि ? पार्टी विभाजन भनिएपनि प्रदेश र स्थानीय तहको जनताको बीचमा एमाले नै एमाले भएको दाबी गर्दै उनले एमालेसंग प्रतिस्पर्धा गर्ने कुनै पार्टीसंग आँट नै नभएको र एमालेको नेतृत्वमा मात्रै समृद्धि सम्भव भएको दाबी गरे ।

नगरकमिटी अध्यक्ष मुक्ति तिम्सिनाको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा संविधान सभा सदस्य हसिना बेगम, जिल्ला सचिवालय सदस्य रामचन्द्र उपाध्याय, जिल्ला कमिटीका उपाध्यक्ष श्रीप्रसाद श्रेष्ठ, शुक्लागण्डकी नगरपालिका उपप्रमुख सविता रसाइली, प्रदेश कमिटी सदस्य दुर्गा पराजुली लगायत नेताहरूले आ-आफ्नो विचार व्यक्त गरेका थिए ।

सहरका विद्यार्थीले रोजे गाउँको विद्यालय

सन्तोष गौतम/म्याग्दी

कास्कीको पोखरास्थित शीतलादेवी माविमा कक्षा आठ पढ्नु भएका अन्नपूर्ण गाउँपालिका-६ घरका नबराज बरुवाल प्रभा माविमै नौ कक्षा पढ्न आउनुभयो । उहाँ हाल इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरीङ पढ्दै हुनुहुन्छ । बरुवाल गाउँ नजिकैको विद्यालयमा आफूले रोजेको विषय पढ्न पाएकोमा खुसी हुनुहुन्छ । 'आफैँ स्वरोजगार बन्ने सीपसहितको व्यवहारिक शिक्षा पढ्न यहाँ आएको हुँ, बरुवाल भन्नुहुन्छ, 'गाउँमा भएर के भो र? सहरको विद्यालयकै जस्तो सेवा सुविधा छ ।' बरुवालले जस्तै चितवनको भानु माविबाट कक्षा ६

उत्तीर्ण गर्नुभएका महर पुन कक्षा सात पढ्न म्याग्दीको अन्नपूर्ण गाउँपालिका नारच्याङस्थित प्रभा माविमा भर्ना हुनुभएको छ । उहाँ

पनि सहरको विद्यालय छाडेर गाउँमा पढ्न आउनुभएको हो । बरुवाल र पुन जस्तै सहर

बजारका विद्यालय छाडेर ग्रामीण क्षेत्रको प्रभा माविमा भर्ना हुने विद्यार्थीको संख्या बढ्दै गएको छ । विद्यालयका सहायक

प्रधानाध्यापक विष्णुप्रसाद पोखरेलका अनुसार ३०० मध्ये १०० विद्यार्थी अन्यत्रबाट आएका छन् । 'विद्यार्थी र बालमैत्री शिक्षण विधि, प्रविधिको प्रयोग, अंग्रेजी माध्यम, प्रयोगात्मक शैलीमा र प्राविधिक विषयको पठनपाठन गराउन थालेपछि विद्यार्थीको चाप बढेको छ', उहाँले भन्नुभयो, 'तीन वर्षअघि १३५ विद्यार्थी थिए, हाल विद्यार्थी संख्या बढ्दै गएको छ ।' बेनी, पोखरा, चितवन, काठमाडौँ, बागलुङ, कुस्मालगायत सहर क्षेत्रका निजी र सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थी प्रभा माविमा पढ्न आउने गरेका छन् । प्रभा माविमा साधारणतर्फ बाल कक्षादेखि १२ र प्राविधिकतर्फ कक्षा नौदेखि १२ सम्म इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरीङ विषयको पढाइ हुन्छ । यहाँ कक्षा

बौकी तेश्रो पेजमा

स्वास्थ्य परीक्षण सम्बन्धित सूचना

छाला तथा यौन रोग सम्बन्धी बिरामीहरूको लागि सुवर्ण अवसर

असोज १५ गते शुक्रबारको दिन काठमाण्डौँ बीर अस्पतालका छाला तथा यौन रोग विशेषज्ञ डा. आर बि सिंह आउनुहुने हुँदा नयाँ तथा पुराना छाला तथा यौन रोग सम्बन्धी बिरामीहरूले सम्पर्क गरी उपचार गराउन सक्नुहुनेछ । अग्रिम बुकिङको लागि टेलिफोनबाट आफ्नो नाम दर्ता गराउन पनि सक्नुहुनेछ ।

प्रसन थापा मेडिकल हल

व्यास-२, मिनराज कम्प्लेक्स (हाईवे, शहिद गेट) दमौली
सम्पर्क : ९८६७१९८०२९, ९८२६१५४०७४, ९८२९१२०३२६

लैङ्गिक हिंसा अन्त्यका लागि बृहत् यौनिकता शिक्षा

बभ्राङ, केदारेश्वर गाउँपालिका छाटोस्थित नमूना भैरव माविमा पछिल्ला वर्षमा छात्रा अनुपस्थितको दर शून्यमा भरेको छ । आठसय विद्यार्थी अध्ययनरत सो विद्यालयमा छात्रा संख्या चारसय माथि छ । विद्यालय व्यवस्थापन समितिक अध्यक्ष समितिराज गिरीले भन्नुभयो, "महिनावारी हुँदा छात्रा विद्यालय आउँछन्। विद्यालयले नै स्यानिटरी प्याड वितरण गर्दछ । यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्यसम्बन्धी पाठ कक्षामा पढाइ हुँदा कक्षा छाड्दैनन्। आफूलाई आइपरेका समस्या साथी तथा शिक्षकसँग खुलेर राख्दछन् ।" जिल्लामा पहिलो पटक सो विद्यालयले संयुक्त राष्ट्र संघ जनसंख्या कोष (युएनएफपीए)को आर्थिक एवं प्राविधिक सहयोगमा किशोरकिशोरी मैत्री सूचना केन्द्र सञ्चालनमा ल्याएको थियो । "किशोरकिशोरीले कक्षाकोठामा नसिकेका यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य र बृहत् यौनिकता शिक्षासम्बन्धी सूचना तथा जानकारी त्यहाँ राखिएका रूपान्तरण पुस्तिकामार्फत सिक्दछन् ।" उहाँले भन्नुभयो । उमेरअनुसारको किशोरकिशोरीलाई बृहत् यौनिकता शिक्षा दिँदा समुदायमा सकारात्मक प्रभाव पर्छ भन्ने राम्रो उदाहरण विद्यालयले प्रस्तुत गरिराखेको छ । उहाँले भन्नुभयो, "किशोरी महिनावारी हुँदा विद्यालय नजाने प्रचलन अन्त्य भएको छ, २० वर्ष अगावै विवाह गर्ने कुप्रथा र लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरण भएको छ। किशोरकिशोरीले आफ्ना समस्या निर्घृबक भन्न सक्ने भएका छन् भने अभिभावकमा पनि सचेतता आएको छ ।" बैतडी, पाटन नगरपालिका-९ स्थित ज्ञानेश्वर माध्यमिक विद्यालय पाटनका स्वास्थ्य, जनसंख्या, वातावरण विषय शिक्षक दानबहादुर महाराले अहिले यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य कक्षा सञ्चालनमा लाज र संकोच लाग्दैन। उसो त कक्षाका छात्रछात्रा पनि यस विषयमा खुलेर आफ्ना जिज्ञासा राख्ने गर्दछन् । सो विद्यालयमा कूल ५२५ विद्यार्थीमध्ये २३० छात्रा अध्ययनरत छन् । उहाँले भन्नुभयो, "सुरु सुरुमा मलाई पनि बृहत् यौनिकता शिक्षाको कक्षा लिन नपरोसजस्तो लाग्दथ्यो । एकजना पनि छात्रा कक्षामा बस्दैनथे बसेका पनि मुख छोपेर बस्दथे। रूपान्तरण, यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्यसहित बृहत् यौनिकता शिक्षाका महत्वसम्बन्धी तालिम लिन थालेपछि यसका महत्त्वका बारेमा मैले थाहा पाएँ। विसं २०७३ मा विद्यालयमा किशोरकिशोरी मैत्री सूचना केन्द्र स्थापना गर्न समन्वय गरें । यसपछि मलाई यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्यका कक्षा लिन यसले सजिलो बनाइदियो। किशोरीले पनि कक्षा छाड्ने अवस्था अन्त्य गरिदियो।" उमेर अनुसारको यौनिकता शिक्षाले विद्यालयमा छात्रा अनुपस्थित हुने दर अन्त्य गरेको, बालविवाह र लैङ्गिक हिंसामा कमी आएको उहाँले जानकारी दिनुभयो । उहाँले भन्नुभयो, "उमेरअनुसारको शिक्षा प्रदान गर्न पाठ्यक्रममा बृहत् यौनिकता शिक्षालाई

समावेश गराउँदै लानुपर्छ । यसले समग्र सिकाइमा सहयोग पुऱ्याउँछ ।" विश्व स्वास्थ्य संगठनका अनुसार १० देखि १९ वर्ष उमेर समूहका व्यक्तिहरू किशोरकिशोरी भनिन्छ । पछिल्लो जनसांख्यिक स्वास्थ्य सर्वेक्षणका अनुसार १५ देखि १९ वर्षका २८ प्रतिशत किशोरीको विवाह सो उमेर समूहभित्र भइसक्यो । सो समूहकै १७ प्रतिशतले पहिलो बच्चा पनि सोही उमेर समूहभित्र जन्माइसक्यो। अर्कोतर्फ १९ वर्षमुनिका किशोरीको गर्भाधान गर्ने दर प्रतिशत हजारमा ८१ जना छन्। सोही सर्वेक्षणमा १५ देखि ४९ वर्ष उमेर समूहका प्रत्येक पाँच महिलामध्ये एक जनाले शारीरिक हिंसा अनुभव गरेको पाइएको छ । चार विवाहित महिलामध्ये कम्तीमा एक जनाले श्रीमानबाट आफ्नो जीवनका अवधिमा शारीरिक, यौनिक वा भावनात्मक हिंसाको अनुभव भोग्ने गरेका छन् । एकतिशत प्रतिशत पुरुष उत्तरदाताले श्रीमतीले भनेको नमानेमा पिट्नु स्वीकार्य भएको विश्वास गरेका छन्। हिंसा अनुभव गर्नेमध्ये ६६ प्रतिशतले आफूले भोगेका हिंसा प्रतिरोध गर्न वा रोक्नका लागि कसैको सहयोग खोज्ने वा कसैलाई भन्ने गरेको पाइँदैन। यसैगरी १८ वर्ष नपुग्दै ३८.४ प्रतिशत महिलाको विवाह हुन्छ । पछिदेखि १९ वर्ष समूहका १७ प्रतिशत किशोरी आमा भइसक्यो । तीमध्ये २२ प्रतिशत ग्रामीण र १३ प्रतिशत सहरी क्षेत्रका छन् । युएनएफपीए बैतडीका कार्यक्रम अधिकृत गणेश शाही कम उमेरमा गर्भाधान गर्ने दरलाई कम गर्न, बालविवाह तथा लैङ्गिक हिंसा अन्त्य गर्न, किशोरकिशोरीको यौन तथा प्रजनन सेवाको पहुँचलाई विस्तार गर्न उनीहरूलाई उमेरअनुसारका बृहत् यौनिकता शिक्षा खोज्ने रहेको औल्याउनुहुन्छ। उहाँले भन्नुभयो, "युएनएफपीएले विद्यालयमा किशोरकिशोरी मैत्री सूचना केन्द्रको स्थापना, विषयगत शिक्षकका लागि बृहत् यौनिकता शिक्षासम्बन्धी आधारभूत तालिम, साथी शिक्षक तालिम, स्थानीय पालिकामा बृहत् यौनिकता शिक्षासम्बन्धी पैरवी, किशोरी सञ्जालमा रूपान्तरण कार्यक्रम, बृहत् यौनिकता शिक्षासम्बन्धी प्रदेशसभा सदस्यसँग पैरवी, किशोरकिशोरी मैत्री स्वास्थ्य सेवाको उपलब्धताका लागि सहयोग गरिराखेको छ।" **नयाँ योजनामा बृहत् यौनिकता शिक्षा समावेश** शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले प्रस्तावित शिक्षा क्षेत्रको योजना (२०२१-२०३०) बृहत् यौनिकता शिक्षालाई समावेश गर्ने जनाएको छ । बालविवाह, मातृ मृत्युदर र लैङ्गिक हिंसाजस्ता सामाजिक विकासको चुनौती र असमानतालाई न्यूनीकरणमा सो शिक्षाले महत्वपूर्ण सहयोग गरेको जनाउँदै मन्त्रालयले सो मस्यौदामा पनि यौनिकता शिक्षा प्रवर्द्धन गर्न लागेको हो । विद्यालय क्षेत्र विकास योजना (२०७३-२०७८) को अवधि यही आर्थिक वर्षका अन्त्यमा सकिँदैछ । सो योजनामा

विष्णु नेपाल

पनि सो शिक्षालाई समावेश गरिएको थियो। मन्त्रालयका सहसचिव डा तुलसी थपलियाले यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य शिक्षालाई थप प्रभावकारी बनाउन बृहत् यौनिकता शिक्षालाई प्रस्तावित शिक्षा क्षेत्रको योजनामा समावेश गरिने जानकारी दिनुभयो। बृहत् यौनिकता शिक्षा भन्नाले यौनिकता सम्बन्धी ज्ञान, संवेग, शारीरिक र सामाजिक पक्षको सिकाइ प्रक्रिया भन्ने बुझिन्छ । यसले बालबालिका, किशोरकिशोरी तथा युवायुवतीको ज्ञान,

मनोवृत्ति, सीप र मूल्यलाई सक्षम बनाउँछ। साथै यो उमेर विशेष, सांस्कृतिक रूपमा स्वीकार्य, वैज्ञानिक तथा सूचनामा आधारित, विद्यालयभित्र र बाहिर दिन सकिने पाठ्यक्रममा आधारित शिक्षा हो । पाँच वर्षदेखि आठ, आठदेखि १२, १२ देखि १५, १५ देखि १८ उमेर समूहलाई यस्ता शिक्षाको बढी आवश्यकता पर्दछ । जन्मका आधारमा हुने जैविक गुणलाई यौन

भनिन्छ। यौनिकता भनेको मानिसको जीवनको केन्द्रीय पक्ष हो । यौन एउटा प्राकृतिक विशेषता हो भने यौनिकता यौनसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण भावको अभिव्यक्ति र जीवनशैली हो । उहाँले भन्नुभयो, "उमेरअनुसारको यौनिकता शिक्षा दिने सरकारको नीति छ। यसका लागि पाठ्यक्रममा समावेश गरी पाठ्यपुस्तक निर्माण, शिक्षकलाई तालिम तथा विद्यालयको वातावरण सोहीअनुसार बनाईदिने लगेने छ। पछिल्लो समय विद्यालयमा स्थापना गरिएका किशोरकिशोरी मैत्री सूचना केन्द्र प्रभावकारी बन्दै गएका छन् । समग्रमा बृहत् यौनिकता शिक्षा अहिलेका परिवेशमा एक बहुआयामिक प्रभाव पार्नसक्ने एकीकृत कार्यक्रमका रूपमा देखिएको छ ।" बृहत् यौनिकता शिक्षाका आठ अवधारणा सम्बन्ध, लैङ्गिकताको बुझाइ, हिंसा र सुरक्षित रहनु, स्वास्थ्य र निरोगिताका सीप, मानव शरीर र विकास, यौनिकता र यौन व्यवहार, यौनिक तथा प्रजनन स्वास्थ्य मूल्य, अधिकार, संस्कृति र यौनिकतालाई नयाँ नीतिमा समावेश हुनु आवश्यक मानिएको छ । युएनएफपीएद्वारा सञ्चालित 'बृहत् यौनिकता शिक्षा परियोजनाका संयोजक अद्वितीय रोय उमेर अनुसारको जीवनोपयोगी शिक्षामा लागि बृहत् यौनिकता शिक्षालाई औपचारिक तथा अनौपचारिक दुवै शिक्षामा समावेश गर्न आवश्यक रहेकामा जोड दिनुहुन्छ। उहाँले भन्नुभयो, "बृहत् यौनिकता शिक्षाको पठनपाठन र सिकाइमा सबैको पहुँच हुनुपर्छ । यसका लागि पाठ्यक्रममा समावेश गरी पाठ्यक्रम बनाउनुपर्छ । ती विषय पढाउने शिक्षकलाई तालिम तथा सस्थागत क्षमता अभिवृद्धि, समग्र विद्यालय यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य शिक्षामैत्री बन्नुपर्छ

र पालिका तथा प्रदेशका नीति तथा बजेट यौनिकता शिक्षा प्रवर्द्धन गर्ने किसिमको हुनुपर्छ।" नेपाल परिवार नियोजन सङ्घका वरिष्ठ जनसम्पर्क तथा पैरवी अधिकृत जमुना सिटौला बृहत् यौनिकता शिक्षाले बालबालिका तथा किशोरकिशोरीका मानसिक, शारीरिक तथा सामाजिक विकासका लागि उमेरअनुसार ज्ञान दिन सहयोग गर्ने हुँदा यसलाई शिक्षा नीतिमा समावेश गरी थप सुदृढ बनाउनुपर्छ भन्नुहुन्छ। उहाँले भन्नुभयो, "बृहत् यौनिकता शिक्षाले किशोर किशोरीलाई आफ्नो शरीर, यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्यप्रति सचेत रहन, निर्णय लिन, यौनिक जीवनलाई स्वस्थकर बनाउन, एचआइभी, यौन संक्रमण, अनिच्छित गर्भधारण, हिंसायुक्त यौनिक व्यवहार तथा यौनिक दुर्यवहार घटाउन सहयोग गर्छ । कम उमेरमा विवाह हुन नदिन तथा सन्तान नजन्माउन, जन्मान्तरण कम गर्न, व्यवस्थित परिवार योजना बनाउन, परिवार नियोजनका साधनको प्रयोग र पहुँच बढाउन मद्दत गर्छ । यसैगरी असुरक्षित यौन सम्पर्क, गर्भधारण, गर्भपतन, यौनजन्य संक्रमण र यौन अपराधमा समेत कमील्याउन सहयोग गर्छ ।" शिक्षाविद् डा भगवान अर्यालका अनुसार बृहत् यौनिकता शिक्षा पाएको व्यक्तिले स्वस्थ यौन तथा पारिवारिक जीवन व्यतीत गर्न, प्राणघातक एवं संक्रामक रोग, अनिच्छित गर्भधारण, शोषण, हिंसायुक्त यौनिक व्यवहार तथा यौनिक दुर्यवहारलाई घटाउन सक्छन् भन्ने प्रमाणित गरेका छन् । उहाँले भन्नुभयो, "बृहत् यौनिकता शिक्षा अहिलेको परिवेशमा एक बहुआयामिक प्रभाव पार्नसक्ने एकीकृत कार्यक्रमका रूपमा देखिएको छ । यसैले यसलाई नया शिक्षा योजनामा प्रभावकारी रूपमा सम्बोधन गरिनुपर्छ ।" रासस

कांग्रेसको गाउँ/नगर अधिवेशन : तनहुँमा .....

पारदसम्म मत परिणम सार्वजनिक भएको थिएन । समितिको सहसचिवमा मनबहादुर रुवाल निर्विरोध चयन भएका छन् भने उपसभापति र सचिव पदमा सहमति हुन नसकेपछि निर्वाचन भएको छ । उपसभापति पदमा क्या. सूरज कुमार मल्ल, सुजन वाग्ले, सुरेन्द्र पौडेल र शोभा बधु अधिकारी गरी चार जना चुनावी मैदानमा उत्रिएका थिए । नगर सचिवमा खेमराज पोखरेल, सरोज भण्डारी, सुनिल रिजाल र सुरेस पुरी बीच चुनावी प्रतिस्पर्धा भएको छ । क्षेत्रीय प्रतिनिधिमार्ग पदमा बहादुर परियार, शोभा लम्साल निर्विरोध चयन भएका छन् । आदिवासी जनजाति महिला नगर सदस्य कमलादेवी घर्ती, कृष्णबहादुर दुरा, बिना गुरुङ, विष्णु माया राना, देवीमाया गुरुङ, लक्ष्मी श्रेष्ठ घर्ती र सलिला घर्ती निर्विरोध चयन भएका छन्। समावेशी मुस्लिम तर्फ सफुँदिन मिया, कार्यसमिति दलित, अन्य नगर सदस्यमा दिलबहादुर बिश्वकर्मा, हरि गहतराज, नगर सदस्य खुल्ला तर्फ शान्ता पौडेल, विकास रिजाल, रवि मिश्र र रामजी प्रसाद तिमल्सेना निर्विरोध चयन भएका छन् । समावेशी समानुपातिक तर्फ आशामाया कार्की, नविना जिशी, निला धिमिरे र सीता आचार्य निर्विरोध चयन भएका छन् । यस्तै, कांग्रेसको क्रियाशील सदस्यता विवाद टुङ्गिन बाँकी १३ जिल्लामा वडा अधिवेशन सुरु हुन सकेको छैन । प्रदेश नं

२ का आठ जिल्ला तथा सुर्खेत, डोल्पा, रुकुमा, रूपन्देही र कैलालीमा क्रियाशील सदस्यता विवरण प्राप्त नहुँदा अधिवेशन प्रक्रिया प्रारम्भ गर्न नसकिएको समितिका संयोजक महादेवप्रसाद यादवले जानकारी दिए । कांग्रेस पदाधिकारी र पूर्वपदाधिकारीको शुरुबार बसेको बैठकले क्रियाशील सदस्यताको बाँकी विवाद चाँडै टुङ्ग्याएर दशैं अधिसम्म सबै जिल्लामा पालिकास्तरको अधिवेशन सम्पन्न गर्ने निर्णय गरेको थियो। हिमाली जिल्लामा भने मौसमको प्रभावका कारण पूर्वनिर्धारित कार्यतालिका अनुसार जिल्लाका सबै अधिवेशन सम्पन्न गर्ने कांग्रेसले निर्णय गरेको छ । कांग्रेसको वडा अधिवेशन गत भदौ १८ गतेदेखि प्रारम्भ भएको थियो । पार्टीले यसअघि महाधिवेशन अन्तर्गत गाउँ/नगरपालिका अधिवेशन यही असोज ९ गते, प्रदेशसभा क्षेत्रीय अधिवेशन असोज १२ गते र प्रतिनिधिसभा क्षेत्रीय अधिवेशन/एक मात्र प्रतिनिधिसभा निर्वाचन क्षेत्र भएको जिल्ला अधिवेशन असोज १५ गते तय गरेको थियो। यस्तै एकभन्दा बढी प्रतिनिधिसभा निर्वाचन क्षेत्र भएको जिल्ला अधिवेशन असोज १८ गते, प्रदेश अधिवेशन कात्तिक १० गतेदेखि १२ गतेसम्म र केन्द्रीय महाधिवेशन आगामी मंसिर ९ गतेदेखि १३ गतेसम्म तय गरिएको छ । यसैबीच कांग्रेसले पालिका, प्रदेशसभा

निर्वाचन क्षेत्र, प्रतिनिधि सभा निर्वाचन क्षेत्र र जिल्ला कार्यसमितिमा केन्द्रबाट पठाइएको सूचीमा हालको व्यवस्थाअनुसार उक्त तहहरूमा प्रतिनिधित्व नभएको भएमा क्षेत्रीय प्रतिनिधिमध्येबाट कम्तीमा एक दलित सदस्य र मधेशी वा थारु वा मुस्लिम वा अल्पसंख्यक वा अपाङ्गता भएका व्यक्ति मध्येबाट एक सदस्य थप निर्वाचित हुने व्यवस्था गर्ने निर्णय गरेको छ। शुरुबारको पार्टी पदाधिकारी एवं पूर्वपदाधिकारीसहितको छलफलबाट प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्रमा केन्द्रबाट पठाइएको सूचीमा हालको व्यवस्था अनुसार ती तहमा प्रतिनिधित्व नभएको भएमा क्षेत्रीय प्रतिनिधि मध्येबाट प्रदेश अधिवेशन प्रतिनिधिमार्ग एक दलित र मधेशी वा थारु वा मुस्लिम वा अल्पसंख्यक वा अपाङ्गता भएका व्यक्तिमध्येबाट एक जना थप निर्वाचित हुने व्यवस्था गरिएको कांग्रेस मुख्य सचिव कृष्णप्रसाद पौडेलले जानकारी दिए । यसैगरी प्रतिनिधि सभा निर्वाचन क्षेत्रमा केन्द्रबाट पठाइएको सूचीमा हालको व्यवस्था अनुसार माथि उल्लेखित तहमा प्रतिनिधित्व नभएको भएमा क्षेत्रीय प्रतिनिधिमध्येबाट केन्द्रीय महाधिवेशन प्रतिनिधिमार्ग एक दलित र मधेशी वा थारु वा मुस्लिम वा अल्पसंख्यक वा अपाङ्गता भएका व्यक्तिमध्येबाट एक जना थप निर्वाचित हुने व्यवस्था गरिएको छ ।

डि.मं. १४३, ०९२/०४, सा.मं. ६२, ०९५/०४
वि.प्र.का.द.नं. २१९, ०९३/०४
सा.मं. ६९, ०९४/०५, ड.मं. ५०१२/०४/०५
सा.मं. ५०, ०९५/०५

छिम्केश्वरी सामुदायिक विकास तथा सञ्चार केन्द्र तनहुँ द्वारा सञ्चालित
छिम्केश्वरी मिडिया हाउसद्वारा सञ्चालित

फोन नं. ०६५-५८०८००
फोन नं. ०६५-५८०५००

रेडियो छिम्केश्वरी
१०६.२ मेगाहर्ज

स्टुडियो: बन्दिपुर-१, विसापानी डुम्रे, तनहुँ
प्रसारण केन्द्र: भाव-१, नयाँबस्ती, तनहुँ
Gmail: radiochhimkeshwori@gmail.com
Web: www.radiochhimkeshwori.com.np

Power fm
95.6 MHz

स्टुडियो: बन्दिपुर-१, विसापानी डुम्रे, तनहुँ
प्रसारण केन्द्र: बन्दिपुर-४, शिलथोक, तनहुँ
Gmail: powerfm95.6@gmail.com
Web: www.powerfm.com.np

तनहुँ जिल्लाका महत्वपूर्ण टेलिफोन

जिल्ला प्रशासन कार्यालय	- ५६०१३३	एम्बुलेन्स व्यास न. हस्पिटल	: ९६४६१३१०२६
जिल्ला समन्वय समिति	- ५६०१७४	थपुं हे.पो. एम्बुलेन्स	- ९६४६४०२९९४
जिल्ला प्रहरी कार्यालय	- ५६०१९९/१००	एम्बुलेन्स, आँबुखैरेनी	- ९६४६७४६२२२
व्यास नगरपालिका, दमौली	- ५६०२३३	आँबु इमरजेन्सि एम्बुलेन्स	९६४६७४६२४४
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	- ५६०१६९	नेपाल विद्युत प्राधिकरण(समर्त)	- ५६०१७६
दमौली अस्पताल, दमौली	- ५६०२०३	नेपाल विद्युत प्रा.(सब स्टेसन)	- ५६०१९२
रत्नहरी मे. अस्पताल, दमौली,	- ५६०१०१	एम्बुलेन्स युवा क्लव भिमाद	९६१६११६१००
नेशनल एपोलो हस्पिटल	- ५६१६१२	टिकट काउण्टर (माइक्रो),	५६०९०६
एपोलो एम्बुलेन्स	९६४६४३५६११	नेपाली कांग्रेस तनहुँ	- ५६०३७५
लक्ष्मी अस्पताल, डुम्रे	- ५६०००७	नेकपा तनहुँ	- ५६०१३४
जीपी कोइराला रा.स्व.प्र.उ.के.	५७०४५५	आ.क.भा.भ.क्याम्पस, दमौली	- ५६००९६
व्यास नगर हस्पिटल	: ५६१६१२	भानुभक्त क्याम्पस, बैरेनीटार-	५७०२४०

तपाईंको आज

गेष (चु.चे.चो.ला.लि.लु.ले.लो.अ) यात्रा अलि कष्टपूर्ण हुनेछ । गलत व्यक्तिको विश्वास गर्नाले धोका हुन सक्छ ।	सिंह (मा.मो.मु.मे.मो.टा.टी.टु.टे) तारिफयोग्य काम गर्दै नाम र दाम कमाउने समय छ । सामाजिक कार्यले हौसला प्रदान गर्नेछ ।	धनु (ये.यो.भा.भि.भु.धा.फा.ड.भ) आफ्ना विषयमा पनि अरूले दाबी गर्न सक्छन् । लगनशीलताले मात्र संकल्प पूरा गर्न सकिनेछ ।
वृष (इ.उ.ए.ओ.वा.वी.वू.वे.वो) सानो कामले पनि राम्रो आम्वानी दिलाउनेछ । व्यापारमा राम्रै फड्को मार्ने समय छ ।	कन्य (टो.पा.पी.पू.ष.ण.ठ.पे.पो) हौसखेल र मनोरञ्जनको समय छ । प्रियजनसँगको भेटघाटले दिन रमाइलो रहनेछ ।	मकर (भो.जा.जी.खी.खु.खे.खो.गा.गो) पराक्रमद्वारा अधिकार स्थापित गर्न सकिनेछ। चुनौती चिर्दै काम बनाउन सकिनेछ ।
मिथुन (का.की.कू.द्र.ड.के.को.हा) छिटो फल प्राप्त गर्ने आकांक्षाले समस्या निम्त्याउनेछ । अरूका लागि बुद्धि र श्रम खर्चनुपर्ला ।	तुला (रा.री.रू.रे.रो.ता.ती.तु.ते) पहिलेका सम्भौता तोड्नुपर्ने परिस्थिति आउन सक्छ । अरूको भरले मात्र काम पूरा नहुन सक्छ।	कुम्भ (गु.गा.गो.सा.सी.सू.से.सो.झ) प्रयत्न गर्दा राम्रै अवसर जुट्नेछ। साथीभाइले पनि राम्रै सहयोग जुटाउनेछन् ।
कर्कट (हि.हु.हे.हो.डा.डि.डु.डे.डो) आत्तिने बानीले बोलीको गलत अर्थ लाग्न सक्छ । अरूको मुख ताक्ने बानीले काम अधुरो रहनेछ।	वृश्चिक (नो.ना.नी.नु.ने.नो.या.यी.यू) मिहिनेतले केही काम गर्न सकिनेछ। आगन्तुकले व्यथैमा अलमल्याउन सक्छन् ।	मीन (दि.दु.ध.धु.झ.जे.वे.चो.ची) अवसरका लागि केही दौडधुप गर्नुपर्नेछ । आकस्मिक खर्च बढ्नाले अर्थ अभाव देखापर्न सक्छ ।

हाइड्रोजन इनर्जीको अनुसन्धान

अशोक घिमिरे/काठमाडौं

पेरिस सम्झौताले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्य हासिल गर्न विश्वका १९४ भन्दा बढी मुलुकले हरितगृह ग्यास उत्सर्जन घटाउन र जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका लागि आक्रामक योजना अगाडि सारेका छन्। सन् २०१५ को पेरिस सम्झौताले सन् २०५० सम्म हरितगृह ग्यास उत्सर्जन शून्यमा भार्ने लक्ष्य लिएको छ। विकसित मुलुकले हरित ग्यास उत्सर्जन घटाउन महत्वकाङ्क्षी योजना अघि सार्नेका छन्। बेलायतले २०५० सम्म हरितगृह ग्यास उत्सर्जन शून्यमा भार्ने उद्देश्यका साथ सन् २०२५ देखि कोइलाको प्रयोगमा प्रतिबन्ध लगाएको छ। अमेरिका, चीन, जापान, युरोपेली मुलुकले पनि नवीकरणीय ऊर्जाको प्रयोगमा फाईल्टर कार्बन उत्सर्जन कम गर्ने उद्घोष गरेका छन्। उनीहरूले विभिन्न नियम, कानून बनाएका छन्। हाइड्रोजन, सौर्य ऊर्जा लगायत नवीकरणीय ऊर्जामा लगानी बढाइरहेका छन्। जीवाष्म इन्धन (फोसिल फ्यूल) को बढ्दो खपत र प्राकृतिक स्रोत साधनको अधिक दोहनले गर्दा विश्वव्यापी तापमानमा वृद्धि भएको छ। यसबाट प्राणी र वनस्पति जगत्का लागि आगामी दिन अफ कठिन बन्दै जाने देखिएको छ।

जीवाष्म इन्धनको विकल्पका रूपमा विश्वभर नवीकरणीय ऊर्जाको प्रयोग बढ्दै गइरहेको छ। नवीकरणीय ऊर्जाको खोजीमा विश्वभरका वैज्ञानिक जुटेका छन्। मुख्यतः जीवाष्म इन्धनको प्रयोग ऊर्जा उत्पादनमा भइरहेको छ। प्राकृतिक इन्धनको सट्टा नवीकरणीय ऊर्जाको प्रयोग बढाउने र हरितगृह ग्यास उत्सर्जन शून्यमा भार्ने लक्ष्यका साथ वैज्ञानिक अनुसन्धान भइरहेका छन्। त्यसको भरपर्दो विकल्पका रूपमा हाइड्रोजन इनर्जी लाई लिइएको छ। हवाई जहाज उत्पादन गर्दै आएको बोइङ र एयरबस कम्पनीले सन् २०३५ भित्र हाइड्रोजन इनर्जीबाट जहाज उडाउने घोषणा गरेका छन्। युरोपेली मुलुकमा सन् २०१८ देखि नै हाइड्रोजन इनर्जीबाट चल्ने बस गुड्न थालेका छन्। त्यस्तै युरोपमै हाइड्रोजन इनर्जीबाट रेल चल्न थालेका छन्। चीनले पाँच वर्षभित्र पाँच टुला हाइड्रोजन उद्योग खोल्ने योजना अगाडि सारेको छ। नव २०२५ सम्ममा नयाँ

पेट्रोल र डिजेल कार बिक्री बन्द गर्ने योजनामा छ। अहिले विश्वमा हाइड्रोजनको प्रयोग नगन्यमात्रमा भइरहेको छ। ऊर्जाका रूपमा सबैभन्दा बढी प्राकृतिक ग्यासको प्रयोग ४८ प्रतिशत, तेलको प्रयोग ३० प्रतिशत, कोइलाको प्रयोग १८ प्रतिशत र हाइड्रोजनको प्रयोग ४ प्रतिशतमात्र भएको छ।

नेपाल पनि सन् २०५० सम्म हरितगृह ग्यास उत्सर्जनलाई शून्यमा भार्ने पेरिस सम्झौताको उद्देश्य हासिल गर्न जीवाष्म इन्धनको विकल्पमा हाइड्रोजन इनर्जीको सम्भाव्यता खोजीमा जुटेको छ। नेपाल आयल निगमको सहकार्यमा काठमाडौं विश्वविद्यालयले हाइड्रोजन ऊर्जाको परीक्षण थालेको छ। काठमाडौं विश्वविद्यालयले हाइड्रोजनबारे अध्ययन सुरु गरेको एक वर्ष भएको

छ। परीक्षणका क्रममा आएका नतिजाले अनुसन्धानमा संलग्न विश्वविद्यालयका समूह उत्साहित देखिएका छन्। ग्रीन हाइड्रोजन ल्याबका प्रमुख डा विराजसिंह थापा हाइड्रोजनको परीक्षणका सिलसिलामा आएको नतिजाले जीवाष्म इन्धनको भरपर्दो विकल्प हाइड्रोजन बन्नसक्ने बताउनुहुन्छ। हाइड्रोजन प्रविधि करिब २०० वर्षअघि पत्ता लागेको हो। विकसित मुलुकले यसलाई प्रयोगमा ल्याइसकेका छन्। हाइड्रोजन प्रविधि निकै पुरानो, सुलभ प्रविधि हो, विज्ञानले धेरै अघि प्रमाणित गरेको भए पनि समाजले स्वीकार्न नसक्दा पछि परेको हो, उहाँले भन्नुभयो, "अबको विश्व जीवाष्म इन्धनबाट बाहिरिँदै गर्दा पछिल्ला दिन नेपालमा पेट्रोलियम पदार्थको प्रयोग बढ्दै जानु विडम्बना हो, यसलाई 'क्र्याक डाउन' गर्ने हाइड्रोजन इनर्जी नै हो।"

कसरी बन्छ हाइड्रोजन ?
पानीबाट बिजुली निकालेर त्यो बिजुलीलाई पनि टुक्र्याएपछि

हाइड्रोजन उत्पादन हुन्छ। हाइड्रोजनबाट बिजुली र बिजुलीबाट हाइड्रोजन पनि निकाल्न सकिन्छ। "एक किलोग्राम हाइड्रोजनबाट ५० युनिट बिजुली निकाल्न सकिन्छ। दुई किलो हाइड्रोजन सिलिन्डरमा भर्ने हो भने त्यो १०० युनिट बराबरको बिजुली हुन्छ", ल्याब प्रमुख थापा भन्नुहुन्छ, "यसले एक महिनासम्म एउटा घर चलाउनलाई सामान्यतया पुग्छ। अर्को कुरा ब्याट्रीभन्दा ४०० गुणा हलुका हुन्छ, हाइड्रोजन। यसले टूला तथा मालबाहक गाडी, जहाज आदि सबै यातायातका साधन सञ्चालनका लागि सहज बनाउँछ।"

बैक, सपिड कम्प्लेक्स आदिका लागि जेनेरेटरभन्दा यो धेरै राम्रो विकल्प हुनसक्छ। फलाम खानी, ईटाभट्टा, सिमेन्टलगायत अत्यधिक

ऊर्जा खपत हुने उद्योगमा प्रयोग गरिने कोइलालाई प्रतिस्थापन गर्न सकिन्छ। पेट्रोलियम पदार्थ, एलपी ग्यास, रासायनिक मल उत्पादनका क्रममा प्रयोग हुने ऊर्जा सबैलाई हाइड्रोजनले विस्थापन गर्नसक्ने प्रमुख थापाको जिकिर छ। हाइड्रोजन उत्पादन विश्वको तुलनामा नेपालमा सस्तो हुने उहाँको भनाइ छ। विश्वबजारमा एक किलो हाइड्रोजनको मूल्य पाँच अमेरिकी डलर हाराहारी रहे पनि नेपालमा एक केजीको एक डलर पर्न जाने उहाँले बताउनुभयो।

हाइड्रोजनबाट चल्ने कारको छिट्टै परीक्षण
केयुले अनुसन्धानका क्रममा अहिले हाइड्रोजनबाट चल्ने कार निर्माण गरिरहेको छ। परीक्षणका क्रममा पाएको सफलताले अन्य क्षेत्रमा पनि हाइड्रोजनको प्रयोग गर्न सकिने पुष्टि भएको छ। अहिले विश्वविद्यालयको समूह हाइड्रोजनबाट खाना पकाउने प्रविधिको खोजीमा जुटेको छ। केयुले छ महिनाभित्र हाइड्रोजनबाट चल्ने कार सञ्चालन गरेर देखाउने गरी अनुसन्धानलाई तीव्रता दिएको ल्याब प्रमुख थापाले बताउनुभयो। पेट्रोलबाट चल्ने कारको इन्जिन निकालेर हाइड्रोजनबाट चलाउने तयारी छ। त्यसका लागि आवश्यक हाइड्रोजन पनि ल्याब आफैले उत्पादन गरेको छ। हाइड्रोजनबाट चल्ने बस सञ्चालनमा ल्याएर सम्भव छ है भनेर देखाउन खोजेका हौं। र, यो काम छ महिनाभित्र गरेर देखाउँछौं, उहाँले भन्नुभयो।

तेल निर्यात गर्ने मुलुक नै हाइड्रोजन उत्पादनतर्फ
विश्वभर इन्धन निर्यात गर्ने मुलुक हाइड्रोजन ऊर्जा उत्पादनतर्फ लागेका छन्। टूला तेल उत्पादक राष्ट्र साउदी अरब, संयुक्त अरब इमिरेट्स, ओमन लगायतले टूलूला हाइड्रोजन प्लान्ट स्थापना गर्ने तयारीमा जुटेका छन्। साउदी अरबले चार हजार मेगावाट क्षमताको वायु

तथा सौर्य ऊर्जाबाट हाइड्रोजन प्लान्ट स्थापना गर्ने घोषणा गरेको ल्याबका प्रमुख थापाले जानकारी दिनुभयो। युएईले हाइड्रोजन रिफिलिङ स्टेसन बनाउने तयारी थालेको छ। यस्तै ओमनले २५ हजार मेगावाट क्षमताको सोलार र वायु ऊर्जामार्फत हाइड्रोजन उत्पादनतर्फ लागेका छन्। यसैगरी इन्डियन आयल कर्पोरेशनले भारतको मथुरामा दैनिक एक टन क्षमताको हाइड्रोजन 'रिफाइनरी प्लान्ट' सञ्चालन गर्ने तयारी गरेको छ। इन्डियन रेलवेले हाइड्रोजन प्रविधिमा आधारित रेल र टाटा मोटर्सले हाइड्रोजनबाट चल्ने बस चलाउने योजना अघि सारेका छन्।

नेपाललाई के फाइदा ?
नेपालको वार्षिक व्यापार घाटा करिब १५ खर्ब हाराहारीमा रहेको छ। वार्षिक दुई खर्ब बराबरको पेट्रोलियम पदार्थको आयात भइरहेको छ। पछिल्ला वर्ष पेट्रोलियम पदार्थको प्रयोग भन् बढ्दै गइरहेको छ। हरितगृह ग्यास उत्सर्जनमा पेट्रोलियमको हिस्सा उच्च रहेको छ। नेपालमा उत्पादित बिजुलीको खपत बढ्न सकेको छैन। खेर गइरहेको पानी र उत्पादित बिजुलीको प्रयोग गरेर हाइड्रोजन उत्पादन गर्न सकिने ल्याब प्रमुख थापा बताउनुहुन्छ। "ऊर्जा सुरक्षा, व्यापार घाटा न्यूनीकरण तथा हरितगृह ग्यास उत्सर्जन कम गर्न हाइड्रोजन इनर्जीको विकल्प छैन", उहाँले भन्नुभयो। अधिवक्ता नारायणप्रसाद चौलागाई नेपालमा हाइड्रोजनसँग सम्बन्धित कुनै पनि कानून नरहेको र सरकारको कुनै पनि नीतिले हाइड्रोजनलाई नसमेटेको बताउनुहुन्छ। "चालू आवको बजेटमा पनि यस विषयलाई समेटिएको छैन, विद्युतीय सवारीलाई केही हदसम्म सम्बन्धन गरे पनि हाइड्रोजनको क्षेत्रलाई समेटिएन", उहाँले भन्नुभयो। वैकल्पिक ऊर्जाको अध्ययन, अनुसन्धान गर्न वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रको गठन गरिए पनि सोको गठन ऐनमा हाइड्रोजनकै बारेमा विषय उल्लेख छैन। अबको विश्व हाइड्रोजन इनर्जीको बाटोमा अगाडि बढिरहेका सन्दर्भमा यसको अध्ययन, अनुसन्धानका लागि बजेट विनियोजन गर्ने, कार्ययोजना, नीति तथा मार्गचित्र बनाउनुपर्ने, नियमन निकाय गठन गर्नतर्फ नेपालले पाइला चाल्नुपर्ने उहाँको सुझाव छ।

नेपाल आयल निगमका कार्यकारी निर्देशक सुरेन्द्र पौडेल निगमले काठमाडौं विश्वविद्यालयलाई हाइड्रोजन ऊर्जा प्रविधिको विकासमा सहकार्य गरेर यसको प्रयोग, नियन्त्रण र नियमलाई कसरी अगाडि बढाउने भन्ने विषयमा बहस थालिएको बताउनुहुन्छ। खेर जाने बिजुलीबाट स्वच्छ ऊर्जा उत्पादन गर्ने उद्देश्यले निगमले केयूसँग सहकार्य गरेको उहाँको भनाइ छ। काठमाडौं विश्वविद्यालयका उपकुलपति डा भोला थापा विश्व अर्थबजारमा ऊर्जाको स्रोत नयाँ ढङ्गले अगाडि बढ्दै गइरहेको अवस्थामा आफूहरूले त्यसको तयारी गरेको बताउनुभयो। नेपाल आयल निगमले समयसापेक्ष प्रविधिसँगै आवश्यकता र औचित्यका आधारमा आफूलाई परिसकृत गर्दै लैजानुपर्ने उहाँको भनाइ छ। रासस

चीनको नयाँ खोप ६७ प्रतिशत प्रभावकारी

रासस/सिन्धु/बेइजिङ

कोरोनाभाइरस विरुद्ध चीनले उत्पादन गरेको नयाँ खोप ६७ प्रतिशत प्रभावकारी भएको पुष्टि गरिएको छ। चीनको क्लोभर बायोफार्मास्युटिकलले उत्पादन गरेको खोप प्रभावकारी रहेको परीक्षणबाट पुष्टि भएको हो। कोरोनाकै डेल्टा भेरियन्टका विरुद्धमा भने ७९ प्रतिशत प्रभावकारी देखिएको अधिकारीले जानकारी दिएका छन्।

सो खोप उत्पादक कम्पनीले

आफ्नो अध्ययन प्रतिवेदन विश्व स्वास्थ्य संगठनलाई बुझाउने तयारी गरेको छ। प्रतिवेदनसँगै कम्पनीले खोप प्रयोगका लागि अनुमति दिन पनि माग गर्ने भएको छ। खोप उत्पादक कम्पनी क्लोभरको आधिकारीक वेबसाइटमा ३० हजारभन्दा बढी बयस्कमा खोपको परीक्षण गरिएको उल्लेख छ। परीक्षणमा फिलिपिन्स, ब्राजिल, कोलम्बिया, दक्षिण अफ्रिका र बेल्जीयम गरी पाँच देशका ३१ क्षेत्रका नागरिक सहभागी भएको जनाइएको छ।

सहरका विद्यार्थीले .....

६ सम्म अंग्रेजी माध्यमबाट अध्यापन गराइन्छ। विज्ञान र कम्प्युटर प्रयोगशाला र पुस्तकालय भएको उक्त विद्यालयको आधारभूत तहको कक्षामा शैक्षिक सामग्री प्रदर्शनी र नाचगान गरी पढाउने सिर्जनात्मक शैली अपनाइएको प्रधानाध्यापक भगवानबहादुर कार्कीले बताउनुभयो। "परीक्षा प्रणालीलाई परिवर्तन, अतिरिक्त क्रियाकलापमा जोड र अभिभावकसँग नियमित अन्तर्क्रिया गर्न थालेपछि सिकाइ उपलब्धमा सुधार आएको छ", उहाँले भन्नुभयो, "पछिल्लो शैक्षिक सत्रको औसत सिकाइ उपलब्धि ६२ प्रतिशत छ।"

दश जलविद्युत् आयोजना सञ्चालन भएको नारच्याङमा गाउँमै रोजगारीको अवसर भएकाले स्वरोजगारमूलक इलेक्ट्रिकल विषयको अध्ययनमा विद्यार्थीको आकर्षण बढेको छ। आइसमध्ये अधिकांश शिक्षक कर्मचारी ३० वर्षभन्दा कम उमेर र स्नातकोत्तर उत्तीर्ण छन्। विद्यार्थीको चापसँगै विद्यालयमा नयाँ कक्षाकोठा, छात्रावास र चमेनागृह भवन निर्माण गरिएको छ। गाउँपालिका, प्रदेश र संघीय सरकारका निकाय, नारच्याङमा निर्माणाधीन जलविद्युत् आयोजना, पूर्वविद्यार्थी र समुदायले विद्यालयको पूर्वाधार निर्माणमा सघाएका व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष तेज गुरुङले बताउनुभयो। राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरण जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन

एकाइको रु लाख अनुदानमा चार/चार कोठे दुई तथा रु ३२ लाखमा दुई कोठे भवन निर्माण गरिएको छ। यसअघि चार कोठा थप गर्न रु ३५ लाख र चमेनागृह बनाउन रु १५ लाख सहयोग गरेको नील गिरिखोला जलविद्युत् आयोजनाको रु एक करोड सहयोगमा शिक्षक र विद्यार्थीका लागि छात्रावास हाल निर्माणाधीन छ। हालै निर्माण भएको ४२ मेगावाट क्षमताको भ्रिस्तीखोला जलविद्युत् आयोजनाले प्रभा माविका तीन निजी स्रोतका शिक्षकका लागि सात वर्षको तलबभत्ता उपलब्ध गराएको छ। व्यवस्थित खेलमैदान र घेराबार भएको उक्त विद्यालयमा पठनपाठनका लागि इन्टरनेटको प्रयोग गरिँदै आएको छ। शैक्षिक, भौतिक र शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा सुधार गर्ने वर्षभन्दा कम उमेर र स्नातकोत्तर उत्तीर्ण छन्। विद्यार्थीको चापसँगै विद्यालयमा नयाँ कक्षाकोठा, छात्रावास र चमेनागृह भवन निर्माण गरिएको छ। गाउँपालिका, प्रदेश र संघीय सरकारका निकाय, नारच्याङमा निर्माणाधीन जलविद्युत् आयोजना, पूर्वविद्यार्थी र समुदायले विद्यालयको पूर्वाधार निर्माणमा सघाएका व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष तेज गुरुङले बताउनुभयो। राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरण जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन पूरा हुन्छ।" रासस

के हो निपाह भाइरस?

निपाह भाइरस पशुबाट मानिसमा सर्ने एक जानकीर प्रकृतिको रोग लाग्ने भाइरसको संक्रमण हो। यस भाइरस प्राकृतिक रूपमा फल ब्याट मन्के प्रजातिको चमेरोला पाइन्छ।

निपाह भाइरस कसरी सर्दछ ?

निपाह भाइरस जनावरबाट जनावर, जनावरबाट मानिस र मानिसबाट मानिसमा पनि सर्दछ।

- संक्रमित चमेरोबाट सुँगुर, गाई जोर जस्ता जनावर हुँदै मानिसमा
- संक्रमित पशुको संसर्गमा आएको फलफूल प्रयोग गरेमा
- संक्रमित व्यक्तिको रगत, दिमाग, पिसाबरीज प्रत्यक्ष सतपर्कमा आगम

निपाह भाइरसका लक्षणहरू

- असह्यता
- उच्च बुद्धि
- संवेदनीयता
- दृष्टिमा समस्या
- भ्रम
- संवेदनीयता
- संवेदनीयता
- संवेदनीयता

निपाह भाइरसको रोकथाम कसरी गर्ने ?

- फलफूल राखेको पसालेर मात्रै खाँने
- तरकारी सकेसकल पकाएर खाँने
- गाईबस्तुको गोठ र फाल सफा राख्ने
- मानु काटदा र पकाउँदा फाँट र मासकको प्रयोग गर्ने
- सकेसकल पानी उमालेर मात्रै पिउने
- बेलाबेलामा साबुनपानीले हात धुने
- खिडाकासा जस्ता मासक लगाउने

विभिन्न साईजका स्क्रिनिङ तथा रिफाईनिङ गिट्टी, बालुवा, अत्याधुनिक स्वचालित मेसिनबाट उत्पादित कंक्रीट ब्लक, कुटेको गिट्टीहरू चाहिएमा सेवा गर्ने अवसर अवश्य दिनुहोला। साथै होम डेलिभरि पनि व्यवस्था छ।

प्रो. कोपीलाल गुरुङ
श्री छिम्केश्वरी रोडा, टुङ्गा एण्ड ब्लक उद्योग
आँबुखैरेनी-४, नारीघाट, तनहुँ
मो. ९८५६०२५६२, ९८०२२५५६२, ९८४२३९३०३२, फ्याक्स : ९८०२०४८०८
JCB म्याकड लोडर, जोजर, स्काईभेटर, टिप्पर, ट्राक्टर भाडामा चाहिएमा हामीलाई सम्पर्कनुहोस्। सम्पर्क : ९८२५१६०२३२

पत्रिका नआइपुगे, ग्राहक बन्नु परेमा तथा विज्ञापन प्रकाशित गर्नु परेमा।
सम्पर्क : ०६५-५६०८०७
E-mail : bhanjyangdml@gmail.com,
www.bhanjyangnews.com

गिट्टी, ढुङ्गा, फिल्टर बालुवा, ग्रावेल, चिफ ब्लक चाहिएमा हामीलाई सम्पर्कनुहोस्। साथै हामीसँग जे.सि.वि., टेक्टर, टिपर, ट्रक, स्काभेटर भाडामा पाईन्छ।

मेख बहादुर गुरुङ   **शेर बहादुर गुरुङ**   **दिपक गुरुङ**
९८५६०९५८५   ९८५६०६०५७   ९८४६०५५३५५

एस.जि. रोडा टुङ्गा एण्ड ब्लक उद्योग
आँबुखैरेनी-६, मिलनचोक, तनहुँ

हाम्रा उपलब्ध सेवाहरू :

- १) डा. हेमन्त श्रेष्ठद्वारा दैनिक बिरामी जाँच।
- २) आधुनिक प्रयोगशाला द्वारा रगत, दिशा, पिसाबको परिक्षण।
- ३) भिडियो एक्सरे सेवा।
- ४) प्रत्येक हप्ता शनिबार विशेषज्ञ सेवा।
- ५) ई.सि.जी सेवा।
- ६) ड्रेसिङ्ग, सुचरिङ्ग र फ्लास्टर सेवा।
- ७) गुणस्तरीय फार्मसी सेवा।

नोट : फोनबाट पनि नाम टिपाउन सक्नुहुनेछ।

मिल्डू पोलिक्लिनिक प्रा.लि.
व्यास-२, दमौली तनहुँ। फोन: ०६५-५६४५७८, ९८४६०६२४६५, ९८४६०७०४०२

भञ्ज्याङ पब्लिकेशन प्रा.लि.
दमौली, तनहुँ। फोन : ०६५-५६०८०७, ९८५६०६०३७६
www.bhanjyangnews.com
Email : bhanjyangdml@gmail.com

श्री नैनेश्वर महादेव मन्दिर : तनहुँको भानु नगरपालिका-१३ चन्द्रावतीमा रहेको प्राचीन एवं पौराणिक ऐतिहासिक नैनेश्वर महादेव मन्दिर। संरक्षण र प्रचार प्रसारको अभावले जीर्ण बन्दै गएको मन्दिरको भौतिक पूर्वाधार निर्माण सहयोगार्थ स्थानीयले यही असोज १४ देखि २६ गतेसम्म धार्मिक अनुष्ठान तथा पितृ मोक्ष सत्संग, धार्मिक महोत्सव तथा ज्ञान महायज्ञ २०७८ सञ्चालन गर्ने तयारी गरेको छ । तस्विर : भञ्ज्याङ

विपिन

twitter.com/bipinsapkota213

सुन्दर जीवनलाई सदुपयोग गर्न पर्छ दुई दिनको जिन्दगीमा केही सिक र जाऊ, हामी अनुभव र केही सिक्न यो धर्तीमा नै आएका हौं, जय मानवजाति

मनुशी

twitter.com/mannusii

सक्षेपमा मानिसलाई बाँच्न को लागी माया को आवश्यकता छ, शायद गास बास र कपासपछि सबैभन्दा महत्वपूर्ण

सोनी शर्मा

twitter.com/sony_sharma2

प्रेम तिम्रो लागि कपडा जस्तै हो जो मन पर्यो त्यही फेर्ने तर मेरो लागि प्रेम कात्रो जस्तै हो जो एकचोटी ओढिसकेपछि अरुको जरुरत नै नपर्ने

मिम महेश

twitter.com/mahar05555

मृत्युले जीवनका सबै प्रश्नहरूको अन्त्य गर्दैन, मृत्युले मात्र कर्मक्रिया र मर्मको अन्त्य गर्दछ उत्तर नभेटिन सकिने जिन्दगीका प्रश्नहरू बाँकी यहीं रहन्छन् रोग बेधा या कुनै कारण बस अकालमै मरिसकेकी आमा गर्भमै सन्तान छदा मृत्यु भएको बुबा आफ्नो बच्चा हुर्काउने सोचमा मरेका हुन्छन् आमा ।

तनहुँमा भाइरल ज्वरोका बिरामी बढे

रासस/तनहुँ

तनहुँको सदरमुकाम दमौली स्थित दमौली अस्पतालमा भाइरल ज्वरोका बिरामी बढ्दै गएका छन्। अस्पतालमा उपचारका लागि आएका बिरामीमध्ये करिब १५ प्रतिशत भाइरल ज्वरोका बिरामी रहेको सो अस्पतालले जनाएको छ । अहिले दैनिक अस्पतालमा २०० देखि २५० जनासम्म अस्पतालमा आउने गरेका छन् । भाइरल ज्वरोका बिरामीमा कोरोनाको जस्तो लक्षण देखिए पनि परीक्षण गर्दा पोजेटिभ नदेखिएको अस्पतालका प्रमुख डा सुनिल पौड्यालले बताउनुभयो । उपचारमा आएका बिरामीमध्ये दैनिक ३० देखि ४० जनासम्म भारइल ज्वरोका बिरामी भेटिने गरेको उहाँले जानकारी दिनुभयो। भाइरल ज्वरोका बिरामीमा कोरोनाको जस्तै लक्षण देखिन्छ । उहाँले भन्नुभयो, 'हाँछ्यु आउने, सिँगान बग्ने, घाँटी दुख्ने, टाउको दुख्ने, आँखाको भित्री भाग दुख्ने

सबै लक्षण उस्तै हुन्छ तर मानिसमा सास फेर्ने भने गाह्रो हुँदैन ।'

भाइरल ज्वरो मौसमी फलु भएकाले घरमै बसेर सामान्य उपचार गर्दा पनि निको हुन्छ । ज्वरो आएमा सिटामोल खाने, प्रशस्त पानी पिउने, आराम गर्ने, पोसिलो जुस पिउने गर्नाले यो निको हुने डा पौड्याल बताउनुहुन्छ। कोरोना एक व्यक्तिबाट अर्को व्यक्तिमा लक्षण देखिन कम्तीमा पाँचदेखि सात दिन लाग्न सक्छ तर भाइरल ज्वरो दुई दिनदेखि पाँच दिनभित्रमा लक्षण देखिने र सरुवा रोग भए पनि छिटो निको हुने उहाँले बताउनुभयो । दमौली अस्पतालमा सुरुसुरुका दिन ४० देखि ५० प्रतिशतसम्म कोरोना पोजेटिभ देखिए पनि अहिले १८ देखि २० प्रतिशतमा कोरोना देखापर्ने गरेको उहाँले बताउनुभयो। त्यसैगरी दमौली अस्पतालको सघन उपचार कक्षमा राखेर चार जना कोभिड-१९ का बिरामीको उपचार गरिँदै आएको सो अस्पतालले जनाएको छ ।

www.bhanjyangnews.com

Email : bhanjyangdml@gmail.com

पर्यटन दिवसमा मिनी महोत्सव गर्ने

रासस/पोखरा

रेष्टुरेन्ट एण्ड बार

एशोसियसन (रेवान) पोखराले पर्यटन दिवसका अवसरमा असोज ११ गते मिनी महोत्सव गर्ने भएको छ।

छ। रेवान पोखराका अध्यक्ष लक्ष्मण बरालले शनिबार पत्रकार सम्मेलन गरेर हरेक वर्ष गर्दै आइरहेको मिनी महोत्सवलाई यस वर्ष स्वास्थ्य सतर्कतासहित निरन्तरता दिइने बताउनुभएको हो । अध्यक्ष बरालले खोपको सहजता र निषेधाज्ञा खुला भएसँगै पर्यटनलाई चलायमान गराउन एकदिने मिनी महोत्सवको आयोजना गरिएको बताउनुभयो । उहाँका अनुसार महोत्सवमा साङ्गीतिक व्याण्ड, नेवार समुदायको लाखे नाँच, पञ्चेबाजा, थारु समुदायको प्रचलित भुम्रा नृत्य, गन्धर्व समुदाय लगायतको सांस्कृतिक कार्यक्रम प्रस्तुत गरिनेछ। उहाँले कोरोना महामारी पूर्णरूपमा निर्मूल भई नसकेकाले महोत्सव क्षेत्रमा नो भेइकल जोनको अवधारणालाई अङ्गीकार गरी भीडभाड व्यवस्थित गरेर महोत्सव गरिने बताउनुभयो । पोखरा पर्यटन परिषद्का अध्यक्ष गोपीबहादुर भट्टराइले कोरोनाका कारण सुस्ताएको पर्यटनलाई अब चलायमान गराउन पर्यटक लक्षित गतिविधि आवश्यक रहेको जनाउँदै मिनी महोत्सवले पोखरा सुरक्षित र खुला छ भन्ने सन्देश दिने

बताउनुभयो । सो अवसरमा भट्टराइले कोरोना महामारीले आक्रान्त भएको पर्यटन क्षेत्रलाई वित्तीय संस्थाले व्याजदर बढाएर थप पीडा दिएको भन्दै सिंगल डिजिटमा ऋण उपलब्ध गराएर पर्यटन व्यवसायीलाई विस्थापित हुनबाट जोगाउनुपर्नेमा जोड दिनुभयो ।

नेपाल पर्यटन बोर्ड गण्डकीका अधिकृत नवीन पोखरेलले पर्यटन दिवसका अवसरमा कूटनीतिक नियोगका पदाधिकारीको टोली पोखरा र आसपासको पदमार्गमा पुग्ने र यसले पोखरा सुरक्षित र खुला छ भन्ने सन्देश दिने बताउनुभयो । उहाँले पोखरामा पर्यटक आकर्षित गर्ने धेरै कुरा रहेको उल्लेख गर्दै मिनी महोत्सव जस्ता कार्यक्रमले आन्तरिक पर्यटकलाई प्रवर्द्धन गर्ने बताउनुभयो।

रेवानका सचिव भीष्मराज पौडेलले पोखरा खुल्दैछ र यहाँका व्यवसायी पाहुनालाई सेवा दिन तयार छन् भन्ने सकारात्मक सन्देश दिन र पर्यटन दिवस पोखरामा मनाउनका लागि निम्तो दिन पनि महोत्सव गरेको जानकारी दिनुभयो। पौडेलका अनुसार नेपाल पर्यटन बोर्ड प्रवर्द्धक र प्रदेश सरकार पर्यटन मन्त्रालय र पोखरा पर्यटन परिषद् सहयोगी रहेका छन् ।

भ्रष्टाचारमुक्त नेपाल बनाउनुपर्छ : नेता गुरुङ

भञ्ज्याङ समाचारदाता/दुलेगोडा

नेकपा (माओवादी केन्द्र)का स्थायी कमिटी सदस्य देव गुरुङले विकासको बाधक भ्रष्टाचार रहेकाले

भ्रष्टाचारमुक्त नेपाल बनाउनुपर्नेमा जोड दिनुभएको छ। माओवादी केन्द्र शुक्लागण्डकी नगरपालिका-१२ ले लामागाउँमा शनिबार आयोजना गरेको कार्यक्रममा भेलालाई सम्बोधन गर्दै उहाँले भ्रष्टाचार नियन्त्रण गर्न सकिनामात्रै नेपालको विकास र

समृद्धि सम्भव रहेको उल्लेख गर्नुभयो। भ्रष्टाचार र कमिशनले देश ध्वस्त भएको उल्लेख गर्दै गुरुङले भन्नुभयो, भ्रष्टाचारले अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा नेपाल बदनाम भइरहेको छ, यसलाई न्यूनीकरण गर्नुपर्छ । हरेक कुरामा नेपाललाई आत्मनिर्भर बनाउनुपर्नेमा जोड दिँदै उहाँले शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारीको ग्यारेन्टी हुनुपर्ने टिप्पणी गर्नुभयो । कार्यक्रममा माओवादी केन्द्रका केन्द्रीय सदस्य हरिबहादुर चुमान, केन्द्रीय सदस्य आशा कोइराला, शुक्लागण्डकी नगर कमिटीका सचिव मनराज गुरुङलगायतले माओवादी सङ्गठन सुदृढीकरण गर्दै आगामी निर्वाचनमा माओवादी केन्द्र पहिलो पार्टी बन्ने जिकिर गर्नुभयो ।

खोप लगाऔ, सुरक्षित रहौ

खोप लगाएपछि पनि,

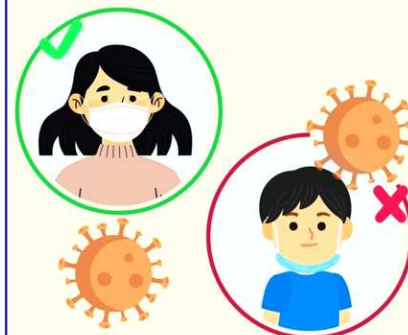
- ◆ मास्कको नियमित प्रयोग गरौं,
- ◆ अत्यावश्यक परेमात्र बाहिर निस्कौं,
- ◆ भीडभाडबाट बचौं,
- ◆ कसैलाई भेट्नैपर्दा दुई मिटरको दूरी कायम गरौं,
- ◆ साबुनपानीले हात धोऔं,
- ◆ साबुनपानी उपलब्ध नभए स्यानीटाइजरको प्रयोग गरौं,
- ◆ शंका लागे तुरुन्त स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।

नेपाल सरकार

विज्ञापन बोर्ड

मास्क नलगाउँदा हुने जोखिमहरू

#मजिन्मेवारनेपाली

आफू संक्रमित हुन सक्ने

मास्क नलगाउँदा संक्रमित व्यक्तिले खोपदा वा हाँच्यु जाँदा निस्कने थुक र सिँगानको स-साना छिटोको माध्यमबाट संक्रमण सर्न सक्छ ।

अरुलाई कोरोना भाइरस सार्ने

मास्क नलगाएर आफूमा लक्षण नदेखि पनि अरुलाई कोरोना भाइरस सार्ने सम्भावना भने रहिरहन्छ ।

अन्य सरुवा रोग लाग्न सक्ने

मास्क नलगाउँदा कोभिड-१९ बाट मात्र नभई अन्य सरुवा रोग, घुर्वाघुलोबाट पनि संक्रमित हुने सम्भावना बढ्छ ।

कोशीका संरक्षकका बसकाको लागि जवाफदारतालाई सम्भाल्नुको लागि गर्नु

मिमाद नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

मिमाद तनहुँ । गण्डकी प्रदेश